

Ἑθελοντισμὸς

Ἐπὶ τῇ Συνάξει τῶν Ἑθελοντῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς
Φυλὴ Ἀττικῆς, 30.1.2020 ἐκ. ἡμ.

Τὸ νόημα τοῦ Ἑθελοντισμοῦ* Μερικὲς ψυχολογικὲς συνιστώσες τῆς Ἑθελοντικῆς Προσφορᾶς

Μπορεῖ, ὅταν εἰσερχόμαστε σὲ ἓνα Ἑθελοντικὸ Ἔργο, οἱ προθέσεις μας νὰ εἶναι ἅγιες, ἀλλὰ ὑπάρχει τὸ ἐνδεχόμενον κάποιον στοιχεῖον τοῦ χαρακτῆρος μας νὰ ἐπηρεάζουν ἀσυνείδητα τὸ Ἔργο μας.

Πῶς θὰ γίνῃ νὰ γνωρίζουμε ἀπὸ πρὶν κάτι τέτοιο, ὥστε νὰ μὴν ὑποσκάψουμε τὶς καλὲς μας προθέσεις;

Ἄς ποῦμε κάποιον πράγματα γύρω ἀπὸ αὐτό.

* * *

1. Εἶναι πολὺ εὐκόλον ἓνας Ἑθελοντῆς νὰ ὑποκύπει σὲ μιὰ **διάθεση ἐξουσίας** πάνω σὲ αὐτόν ποὺ βοηθάει· νὰ **θελῆσει** δηλαδὴ νὰ τὸν χειραγωγῆσει: • **«ἐπειδὴ σοῦ προσφέρω κάτι ἔχω καὶ τὸ δικαίωμα νὰ σοῦ δώσω συμβουλή, νὰ σοῦ ὑποδείξω τι πρέπει νὰ κάνεις, νὰ περάσω σὲ μιὰ θέση ποὺ δὲν προβλεπόταν στὴν ἀρχικὴ σκέψη τῆς προσφορᾶς»** –αὐτὸ εἶναι τὸ σκεπτικὸ καὶ εἶναι πολὺ ἀρνητικόν.

2. Συναφὲς μὲ τὸ πρῶτον, ἀλλὰ διαφορετικόν: τὸ **φαρισαϊκὸ αἶσθημα τῆς ἀνωτερότητας**. Ἐὰν ἡ βοήθεια τοῦ Ἑθελοντοῦ ἔχει νὰ κάνει μὲ ἀνθρώπους (δὲν εἶναι δηλαδὴ λ.χ. μιὰ ἀπλὴ δενδροφύτευση) καὶ σχετίζεται μὲ λεπτά, ὑπαρξιακὰ ζητήματα-

τα, είναι πάρα πολύ εύκολο να αισθανθῆ κανείς, ότι είναι άνωτερος από τόν άλλο.

Γιά παράδειγμα, ἂν τὸ Ἐθελοντικὸ Ἔργο κάποιου σχετίζεται μὲ φυλακισμένους, ἀποφυλακισμένους ἢ τοξικομανεῖς, εἶναι πολὺ εὐκόλο νὰ σκεφτεῖ κανεῖς: ● «ἐγὼ δὲν θὰ ἔκανα ποτὲ αὐτὸ ποὺ κάνει ἢ ποὺ ἔχει κάνει αὐτός». Ἐπὶ τὴν ὥρα ποὺ θὰ αισθανθοῦμε ἔτσι, ἡ προσφορὰ μας ἔχει ἀλλοιωθῆ. Μπορεῖ νὰ συνεχίζεται ἐξωτερικὰ καὶ νὰ εἶναι πολὺτιμη, ἀλλὰ ὑπάρχει ἓνα ἦθος διαφορετικὸ, ποὺ τὴν ἔχει μολύνει. Καὶ κάποια στιγμή αὐτὸ θὰ φανῆ καὶ θὰ προσξενήσει προβλήματα.

● Αὐτὰ ποὺ ἀναφέρουμε, σχετίζονται ὄχι μόνον μὲ τὸν Ἐθελοντισμὸ, ἀλλὰ ἀσφαλῶς καὶ μὲ ἓνα γενικότερο ἦθος. Τὸ νὰ αισθάνεται ἓνας Κληρικὸς, ὅτι εἶναι ἀνώτερος ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ αὐτὸν ποὺ βρίσκεται στὶς Φυλακὲς Κορυδαλλοῦ, εἶναι ἓνα σοβαρὸ πρόβλημα, τόσο ἀπὸ πνευματικὴ, ὅσο καὶ ἀπὸ ψυχολογικὴ σκοπιὰ.

● Διότι, ἀγνοεῖ αὐτὸ ποὺ ἡ Φιλοκαλία λέει, ὅτι δηλαδὴ ὑπάρχουν μέσα μας τὰ σπέρματα ὄλων τῶν παθῶν ἀνεξαιρέτως, τὰ ὁποῖα λόγῳ συνθηκῶν σὲ ἄλλους βλαστάνουν καὶ σὲ ἄλλους ὄχι. Καὶ ἔλεγε ὁ π. Παῖσιος, νομίζω, σχετικὰ:

● «Ἐὰν στὴν ζωὴ κάποιου παρουσιάστηκε ἡ δυνατότητα νὰ κάνει δέκα φόνους, κι ἐκεῖνος ἔκανε μόνον πέντε, ὁ Θεὸς θὰ τὸ μετρήσει αὐτὸ γιὰ νὰ τὸν σώσει».

Γι' αὐτὸ λοιπόν, ἔχει μεγάλη σημασία νὰ μὴν αισθανόμαστε ἀνώτεροι ἀπὸ αὐτὸν ποὺ πᾶμε νὰ βοηθήσουμε, ἀλλὰ ἴσα-ἴσα νὰ αισθανόμαστε, ὅτι

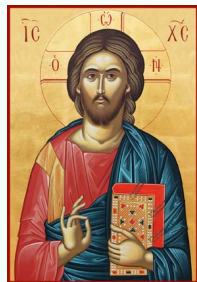
● μὲ τὴν προσφορὰ μας αὐτὴ **ΕΞΟΦΛΟΥΜΕ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΑΣ ΕΥΘΥΝΗ** γιὰ τὴν ὅλη κατάσταση τῆς κοινωνίας.

3. Ἀπαιτεῖται μιὰ στοιχειώδης ὀριμότητα, ὥστε νὰ μὴν αισθανθῆ κανεῖς *δυσφορία ἀπέναντι σὲ ἄνθρώπους μὲ ἀποκλίνουσες συμπεριφορές.*

Μᾶς φοβίζει ἡ διαφορετικότητα, ἰδιαιτέρα ὅταν ὀφείλεται σὲ ἐπιλογές ποὺ ἔμεις, γιὰ κάποιο λόγο, δὲν κάνουμε.

Όταν, για παράδειγμα, κάποιος Έθελοντής, πού ως άνθρωπος έχει ζήσει σὲ περιβάλλον *πειθαρχημένο* καὶ ἔχει μάθει νὰ αὐτοσυγκρατεῖται, βρεθῆ λόγῳ τῆς **Έθελοντικῆς Έργασίας** του ἀπέναντι σὲ μιὰ κοπέλα πού ἔχει ζήσει *ἐλεύθερη σεξουαλική ζωή, ἐνδέχεται νὰ νιώσει δυσφορία, ἀσυνείδητο φθόνο, φόβο ἢ ἄγχος.*

Κι ὅλα αὐτὰ θὰ τὸν κάνουν **εἴτε** νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ **Έθελοντικό Έργο**, **εἴτε** νὰ θελήσει νὰ γίνεῖ πολὺ *πατερναλιστικός* ἀπέναντι στὴν *διαφορετικότητα* πού ἀντιμετωπίζει, ἢ νὰ θελήσει νὰ τὴν χειραγωγεῖ καὶ νὰ τὴν κατευθύνει. • **Χ**ρειάζεται **στοικειώδης ὠριμότητα** γιὰ νὰ ἀποφευχθεῖ ὁ κίνδυνος μιᾶς τέτοιας ἀντιμετώπισης.

4. Βασικό πρόβλημα γιὰ τὸν **Έθελοντισμό** ἀποτελεῖ *ἡ παραταξιακότητα καὶ ὁ δικασμός.* **Εἶναι** δύσκολο, ἀλλὰ πρέπει ὁ Έθελοντής νὰ ἔχει **φρόνημα ἐνότητας** μὲ φορεῖς πού καταβάλλουν παρόμοια ἔθελοντικὴ προσπάθεια μὲ ἐκεῖνον.

• **Η** *φαρισαϊκὴ νοοτροπία* τοῦ τύπου: **«ἐμεῖς κάνουμε καλύτερα τὴν δουλειά μας ἀπὸ τοὺς ἄλλους»**, εἶναι ἓνα πνευματικὸ πρόβλημα. **Καὶ** συνήθως **ἐντείνεται ἀπὸ τὴν φιλαρχία καὶ τὸν φθόνο**, πού γιὰ μᾶς τοὺς Έλληνες ἀποτελοῦν ἐνδημοῦντα ἐλαττώματα τοῦ Έθνους μας. **Δύσκολα** ἐμεῖς οἱ Έλληνες ἀναγνωρίζουμε *ἀφεντικό* πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας –**δυσκολευόμαστε νὰ μποῦμε σὲ ὁμάδα.** **Εἴμαστε** πολὺ καλοὶ στὶς ἀτομικὲς πρωτοβουλίες, ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ συνεργαστοῦμε.

5. Τέλος, εἶναι ἀπαραίτητο κάποιος πού ἐργάζεται ἔθελοντικά νὰ εἶναι **ἐλεύθερος ἀπὸ προκαταλήψεις.**

• **Καὶ** δὲν εἶναι ὁ *ρατισμός* τὸ μόνο εἶδος **προκατάληψης** πού συχνὰ μᾶς χαρακτηρίζει...

* * *

Η ἔθελοντικὴ προσφορὰ τῶν Λαϊκῶν

Η Ἠγουμένη μιᾶς Ἱερᾶς Μονῆς εἶδε ἓνα ὄνειρο:

Ότι βρισκόταν στὴν Τράπεζα τῆς Μονῆς, πού στὸ κέντρο τῆς ἦταν ἓνας **Άρχιερεὺς** καὶ δεξιὰ Του ὁ Γέροντας, ὁ Πνευ-

ματικός τῆς Μονῆς. Δεξιὰ τοῦ Γέροντος ἦταν ἡ Γερόντισσα καὶ δεξιὰ τῆς Γεροντίσσης οἱ Μοναχές, κατὰ σειράν. Καὶ ἐν συνεχείᾳ, μετὰ ἀπὸ τῆς Μοναχῆς, περίξ τῆς μεγάλης αὐτῆς Τραπεζῆς, εἶδε νὰ κάθονται καὶ Λαϊκοί. Στὸ ἴδιο τραπέζι!...

Καὶ ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς, πού καθόταν στὸ κέντρο, ἔβγαλε κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι ἓνα μεγάλο κιοῦπι, στὸ ὁποῖο εἶχε χρυσὰ νομίσματα.

Καὶ λέει ὁ Ἀρχιερεὺς στὸν Γέροντα:

- Πάρε καὶ δώσε στὶς Ἀδελφές!...
- Ὁχι, μέγα Ἀρχιερεῦ, θὰ τὰ μοιράσετε Ἑσεῖς...
- Ὁχι, θὰ τὰ μοιράσετε ἐσεῖς, Γέροντα...
- Ὁχι, Ἑσεῖς...
- Ὁχι, ἐσεῖς...

Τελικὰ, ἔπαιρνε ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ ἔδινε στὰ χέρια τοῦ Γέροντος ἓνα χρυσὸ νόμισμα, διαφορετικῆς ἀξίας τὸ καθένα, πού αὐτὸς μὲ τὴν σειρά του τὸ ἔδινε στὴ καθεμιὰ Μοναχὴ χωριστά.

Καὶ ἀφοῦ τελείωσαν οἱ Ἀδελφές, λέει ὁ Ἀρχιερεὺς, ὅτι δικαιοῦνται νὰ προσέλθουν καὶ νὰ παραλάβουν νόμισμα καὶ ὅλοι αὐτοί, οἱ Λαϊκοί, πού παρίσταντο στὴν Τράπεζα καὶ βοηθοῦσαν στὴν Μονή. Τὸ καθένα δὲ ἀπ' αὐτὰ τὰ νομίσματα, εἶχε καὶ διαφορετικὸ νόμισμα, δηλαδή διαφορετικὴ ἀξία. Ἀνάλογα μὲ τὸ ἔργο πού ἔκανε ὁ καθένας καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν ὀλοκάρδια προσφορὰ πού εἶχε, ἔπαιρνε τὸ νόμισμά του. Δὲν πῆραν ὅλοι τῆς ἴδιας ἀξίας νόμισμα, ἀλλὰ διαφορετικῆς.

Ὅταν διηγήθηκαν τὸ καθ' ὕπνον ὄραμα στὸν Γέροντα, εἶπε ὅτι ὄντως ἔτσι εἶναι, γιὰ νὰ καταλάβουν ὅτι οἱ Χριστιανοὶ πού βοηθοῦν τὰ Μοναστήρια καὶ τοὺς Ἱερούς Ναοὺς, προσερχόμενοι μετὰ προθυμίας νὰ προσφέρουν τὸ ἔργο τους, θὰ ἔχουν καὶ τὸν ἀνάλογο μισθό...

(*) Βλ. π. Βασιλείου Θερμοῦ, Περὰσματα στὴν ἀπέναντι ὄχθη, σελ. 261, ἐκδόσεις «Ἐν πλῶ». • Πρωτοπρεσβυτέρου Στεφάνου Κ. Ἀγαγνωστοπούλου, Πνευματικὲς Διαδρομὲς στοὺς Μακαρισμούς, σελ. 259-260, ἔκδοσις β' 2011, Πειραιᾶς. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.